

Evaluatiecommissie Rio

Conclusies

Op basis van onderzochte kwalitatieve en kwantitatieve data komt de commissie tot de volgende conclusies:

Hypothese 1: Het niveau van de Nederlandse zwemploeg was structureel te laag om medailles te winnen.

I Conclusie: hypothese 1 klopt niet. Er is geen bewijs dat hypothese 1 klopt. Er is sprake van een underperformance van de zwembadploeg maar uit de data blijkt dat de underperformance op korte termijn heeft plaats gevonden en geen bewijs is van structureel laag niveau van het Nederlandse zwemmen op lange termijn.

Hypothese 2: De zwemmers waren wel goed genoeg maar er ontbrak een motiverende en positieve sociale omgeving om goede prestaties te kunnen leveren.

II Conclusie: Uit het onderzoek blijkt dat er sterk bewijs is dat hypothese 2 steunt. De grootste factor die uit de kwantitatieve en kwalitatieve analyse naar voren komt voor deze tendens van vermindering van capaciteit betreft:

- Het ontbreken van een positieve en motiverende sociale omgeving.
- Het ontbreken van open en veilige communicatie.
- Het ontbreken van een veilige omgeving.

Hypothese 3: Diverse individuele logistieke en fysieke belemmeringen hebben gezorgd voor een verminderd prestatieniveau.

III Conclusie: er is beperkt bewijs dat een van de meerdere logistieke of fysieke belemmeringen van grote invloed is geweest in het algemeen slecht presteren van de zwemploeg. Maar er lijken wel degelijk diverse belemmeringen zoals aanreistijd, jetlagprotocol, voeding, logistieke zaken enzovoorts te zijn geweest om optimaal geprepareerd aan de start te verschijnen. Gebrek aan onderzoekstijd en data maakt het niet mogelijk om een analyse van andere of veronderstelde factoren te doen. Er waren ook zwemmers die individuele fysieke problemen kenden. De commissie realiseert zich dat individuele factoren per atleet soms van groter belang kunnen zijn dan de team brede factoren. De commissie concludeert echter dat de factoren genoemd onder II ook voor deze atleten van grote invloed zijn geweest.

IV De topsportorganisatie heeft de afgelopen 10 jaar behoorlijk autonoom gefunctioneerd. Bestuur en directie zijn mede daardoor uiteindelijk op afstand geraakt voor wat betreft de noodzakelijke feeling met de werkvloer van de topsportorganisatie. De verantwoording voor een plezierige en positieve sfeer te zorgen ongeacht persoonlijk welbevinden en problemen is in handen gelegd van de staf van de topsportorganisatie.

Tot de belangrijkste constatering van de commissie behoren de volgende punten:

- Joop Alberda heeft nooit een eerlijke kans gehad adequaat invulling te geven aan zijn opdracht.
- Verschil in topsportcultuur waarbij bepaalde normen en waarden werden overschreden.
- De verandering daarvan werd eerst als positief ervaren maar later als beknellend en heeft geleid tot frictie.
- De begeleiding (staf) is in groepjes uiteengevallen hetgeen voor de sporters zichtbaar geworden ;

- Van enige teamgeest was (in ieder geval in het laatste jaar) geen sprake; hoewel de sfeer tussen de sporters onderling wel goed was. Echter sfeer en communicatie tussen sporters en begeleiding is als ondermaats ervaren.
- De staf in RIO was niet capabel om voor een begeleiding te zorgen van "Olympisch niveau"; zij lieten eigen issues de boventoon voeren in plaats van zichzelf in dienst te stellen van de sporters en de te leveren prestaties. Gebrek aan een positieve benadering vanuit de staf richting de sporters.
- De ruzie tussen Joop Alberda en Aad van Groningen had in een veel eerder stadium beëindigd moeten worden hetgeen niet gebeurd is waardoor een soort van domino effect ontstond.
- De onrust in de staf heeft veel energie gekost bij zowel zwemmers als coaches;
- Het is de verantwoordelijkheid van de staf om te zorgen voor een plezierige en positieve sfeer ongeacht persoonlijk welbevinden en onderlinge problemen.

Adviezen en aanbevelingen

Aanbeveling 1: voer jaarlijks een adequate en allesomvattende evaluatie van het topsportprogramma uit. Meer in het bijzonder: evalueer op basis van ontwikkeling in plaats van alleen op resultaten (medailles).

Aanbeveling 2: geef de Atletencommissie een formele basis en middelen om in een mate van zelfstandigheid adequaat te kunnen functioneren.

Aanbeveling 3: houd de bestaande formele afspraak dat het bestuur en de directie niet direct kunnen ingrijpen in het topsportprogramma tegen het licht. Overweeg alle voor- en nadelen en (on)mogelijkheden in formele en materiële zin in samenspraak met de Atletencommissie, Technisch Directeur, NOC*NSF van de mate van autonomie van de topsportorganisatie. En zoek hierover eventueel de discussie met andere deskundigen.

Aanbeveling 4: voeg een sportpsycholoog toe aan de begeleidingsstaf voor een langere periode.

Aanbeveling 5: steek energie in het groepsproces van de begeleidingsteam dat meegaat naar grote toernooien.

Aanbeveling 6: onderzoek alsnog de diverse factoren die een optimale prestatie hebben belemmerd die niet door commissie onderzocht zijn kunnen worden.

Aanbeveling 7: zet de ingezette cultuurverandering door en monitor deze vanuit het bestuur.

Aanbeveling 8: verken op welke werkwijze zwemmers die buiten de structuur trainen (binnen- en buitenland), optimaal begeleid kunnen worden. En verken tevens op welke wijze je daarop kan bijsturen of ingrijpen.

Aanbeveling 9: heroverweeg het kwalificatiesysteem.

Aanbeveling 10: investeer in verbinding en relaties tussen bestuur, bureau en nationale selecties.

Namens de evaluatiecommissie,

Marc Delissen, Maarten van der Weijden, Madelon Baans, Hinkelien Schreuder, Beorn Nijenhuis, Jan Kossen, Hans van Goor, Dagmar de Ruijter

14 oktober 2016, Nieuwegein.